

Forkortelser og betegnelser på autismeområdet

Termer knyttet til Autisme Spektrum Forstyrrelser

| Af Birgitte Bjørn Jensen 2011 |

ASF, Autisme Spektrum Forstyrrelse
Her bruges også termen Autisme Spektrum Tilstand, AST, en udviklingsforstyrrelse, som især karakteriseres ved kommunikative og sociale vanskeligheder og et begrænset, stereotypt, gentagent repertoire af interesser og aktiviteter.

AST, Autisme Spektrum Tilstand
Her bruges også termen Autisme Spektrum Forstyrrelse, ASF.

AA, Atypisk Autist

AS, Aspergers Syndrom
– om personer med AS bruges også ord som Asperger og Aspie.

BAP, Broader Autistic Phenotype
bruges om forekomsten af autistlignende træk hos slægtninge i første led til personer med autisme.

IA, Infantil Autist

NLD, Nonverbal Learning Disorder
Udviklingsforstyrrelse, der viser sig ved visuelle vanskeligheder og lettere empatiforstyrrelser.

NT, Neuro Typisk
Betegnelse for såkaldte »normale« mennesker.

GUA, Gennemgribende Udviklingsforstyrrelse, Andet

GUU, Gennemgribende Udviklingsforstyrrelse, Uspecificeret

Tillægshandicap

ADHD, Attention Deficit/Hyperactivity Disorder
Forstyrrelser af opmærksomhed, aktivitet og impulsivitet. Der bruges også forkortelserne AD og ADD, hvis hyperaktiviteten ikke er til stede. ADHD erstatter den tidligere brugte term DAMP.

CD, Conduct Disorder
Usocialiseret/socialiseret (vedvarende dysocial og aggressiv adfærd med klare brud på normer: fx stjæle, lyve, tyrannisere, stridslysten, raserianfald, ødelæggelses-trang) adfærdsforstyrrelse.

OCD, Obsessive Compulsive Disorder
En angstforstyrrelse, som udmøntes i gentagne tvangshandlinger og -tanker.

ODD, Oppositional Defiant Disturbance
Oppositionel (lydighedsnægtende, trodsagtig/fjendtlig) adfærdsforstyrrelse.

TS, Tourette Syndrom
Neurologisk betinget forstyrrelse, som karakteriseres ved multiple bevægelser, tics, og ufrivillige lyde og ord.

Klassificering af ASF

DSM-IV, Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders
4 th. ed., amerikansk diagnose- og klassifikationssystem for psykiske lidelser. Ny version er under udarbejdelse.

ICD-10, International Classification of Diseases
Internationalt klassifikationssystem af sygdomme og helbreds-mæssige lidelser udformet af WHO, World Health Organization, Verdenssundhedsorganisationen.

Opsporings- og udredningsinstrumenter

ADOS, Autism Diagnostic Observation Schedule, Autisme Diagnostisk Observations Skema

ADI-R, Autism Diagnostic Interview – Revised, Autisme Diagnostisk Interview – Revideret

CHAT, The Checklist for Autism in Toddlers
Screeningsredskab til at identificere småbørn på 18 måneder, som er i risikozonen for at modtage en diagnose på autismespektret.

DISCO, Diagnostic Interview for Social and Communication Disorders
Diagnostisk interview for undersøgelse af sociale og kommunikative forstyrrelser.

Kommunikative og pædagogiske/adfærsregulerende redskaber og platforme

ABA, Applied Behavioural Analysis
En interventions- eller træningsform baseret på adfærsregulerende principper. Finder begrænset anvendelse.

AKT-indfaldsvinkel, Adfærd, Kontakt og Trivsel

BM, Boardmaker
Et pc-program til design af piktogrammer/kommunikationstavler til undervisningsbrug og til personer med handicap.

ComFor
Klassificeret test og metode, der af-dækker og forbedrer den enkeltes kommunikationsevner.

KAT-kassen, K (Kognitiv), A (Affektiv), T (Træning) – kasse
KAT-kassen er et samtaleredskab udviklet til at støtte samtaler med børn og unge fra 6-års alderen og har til formål at lære personerne at kommunikere om følelser, tanker og adfærd – værktøjet anvendes med henblik på at øge selvforståelsen, herunder forstå egne behov og motiver og fremme dialogen.

KRAP-metode, Kognitiv, Ressource-fokuseret og Anerkendende Pædagogik

PECS, Picture Exchange Communication System
Et kommunikationssystem, hvor der udveksles små kort for at få udtrykt/opfyldt et ønske.

P.L.A.Y. – projekt,
Play and Language for Autistic Youngsters
Legetræningsprogram til børn med ASF.

SPELL, Structure, Positive (Approaches and Expectations), Empathy, Low Arousal, Links
Undervisningspædagogisk platform med fokus på Struktur, Positive holdninger og passende forventninger, Empati, Lav arousal og Links.

TEACCH, Treatment and Education of Autistic and related Communication handicapped Children
Autismespecifikt program. Struktureret pædagogik i TEACCH-programmet tager udgangspunkt i brug af meningsfulde rutiner og visualisering.

Rådgivning, undersøgelse, udredning, formidling

CFA, Center for Autisme
www.centerforautisme.dk

CLH, Center for Ligebehandling af Handicappede, www.clh.dk

DUKH, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet
Kan gratis rådgive og oplyse om lovgivningen for personer med varige funktionsnedsættelser, oplyse om støttemuligheder for personer med varige funktionsnedsættelser, hjælpe med til at (gen)skabe dialog mellem en borger og en sagsbehandler,

oplyse om sagsgange, opgavefordeling og ansvarsfordeling inden for det offentlige, www.dukh.dk

LA, Landsforeningen Autisme www.autis-meforening.dk

LEV, Landsforeningen LEV: udvikling for udviklingshæmmede, www.lev.dk

PPR, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (afdeling i kommunen)

PRC,
Psykologisk Ressource Center
Tidligere Aspergers Ressource Center,
www.psyk-ressource.dk

ViHS, Videnscenter for Handicap og Socialpsykiatri
ViHS indsamler, bearbejder, udvikler og formidler viden om handicapgrupper og socialpsykiatri og hører under Socialstyrelsen, www.servicestyrelsen.dk

Samrådet, Samrådet af Specialskoler for Børn med Autisme
Samrådet udbyder træningskurser for fagfolk, arrangerer Skive-konferencen og er med til at planlægge, gennemføre og finansiere samarbejdsprojekter på området, www.samraadet.org

VISO, Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, der tilbyder gratis landsdækkende specialrådgivning til borgere, kommuner, institutioner og tilbud på social- og specialundervisningsområdet, når den rette ekspertise ikke findes i kommunen.
VISO hører under Socialstyrelsen, som er en del af Social- og Integrationsministeriet, www.servicestyrelsen.dk/VISO

Uddannelse, undervisning, træning, konferencer, andet

BUU, Børne- og Undervisningsudvalget (Folketinget),
Børne- og Undervisningsudvalgets sagsområder er: dag-, fritids- og klubtilbud til børn og unge, folkeskolen, frie grundskoler, efterskoler m.v., gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser, voksen- og efteruddannelse og nationale mindretal m.v., www.ft.dk/Folketinget/udvalg_delegationer_kommissioner/Udvalg/Uddannelsesudvalget.aspx

CSV, Center for Specialundervisning for Voksne

CSU, Center for Specialundervisning

ETIBA, en forskningsbaseret evaluering af rehabiliterings- og træningsindsatsen for børn med autisme herunder evaluering af behandlingsmetoden ABA (Applied Behavior Analysis),
www.marselisborgcentret.dk/forskning-udvikling/afsluttede-projekter/autisme-projektet/#c1321

EARLY BIRD, intensivt uddannelsesprogram,
som giver forældre redskaber til bedre at mestre deres situation som forældre til et småbarn/førskolebarn med ASF. Formålet er dels at reducere forældrenes stress, dels at maksimere barnets udviklingsmuligheder. EARLY BIRD udbydes også til fagfolk.

Meeting of Minds, international forskerkonference om ASF og lignende udviklingsforstyrrelser.

SIKON, Landsforeningen Autismes Kurser og Konferencer, her indgår den 2 dages konference i Odense, som ofte kaldes SIKON-konferencen, www.sikon.dk

SIP, De Sociale Indikatorprogrammer, er udviklet for at sikre dokumentation og vidensspredning på det sociale område, www.socialkvalitetsmodel.dk

Skive-konferencen, international autis-mekonference,
som finder sted i Skive, arrangeret af Samrådet af Specialskoler for Børn med Autisme, www.samraadet.org

STU, Særligt Tilrettelagt Ungdomsuddannelse
3-årig uddannelse for unge med særlige behov for alderen 16-24 år.

Studio III, 3 dages intensivt kursus med målrettet metode til at håndtere problemskabende adfærd hos børn, unge og voksne med ASF. Udbydes både til forældre og fagfolk.

SUMH, Sammenslutningen af Unge Med Handicap er en politisk paraplyorganisation for og af unge med handicap. SUMH arbejder for et samfund, hvor funktionsnedsættelser ikke bliver handicap, www.sumh.dk

USB, Unge med Særlige Behov

UU, Ungdommens Uddannelsesvejledning

UU-vejleder, Vejleder i Ungdommens Uddannelsesvejledning

VSU, Voksenspecialundervisning

Ministerier

SM, Social- og Integrationsministeriet, www.sm.dk

UVM, Ministeriet for Børn og Undervisning, www.uvm.dk

Universiteter, forskningsinstitutter

AKF, Anvendt Kommunal Forskning, tidligere: Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut, www.akf.dk

EVA, Danmarks Evalueringsinstitut www.eva.dk

DPU, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole – Aarhus Universitet, tidligere: Danmarks Pædagogiske Universitet, www.dpu.dk

Organisationer, foreninger, nævn, andet

Aspit, IT Uddannelse for unge med Aspergers syndrom, www.aspit.dk

BUM, Børne- og Unge Medlemskabet af Landsforeningen Autisme.

DCUM, Dansk Center for Undervisningsmiljø Uafhængigt statsligt center, der arbejder for at sikre et godt undervisningsmiljø på alle uddannelsessteder og et godt børnemiljø i alle dagtilbud. Centret understøtter en brugerinddragende og helhedsorienteret indsats, <http://dcum.dk>

DH, Danske Handicaporganisationer, tidligere: De Samvirkende Invalideorganisationer, DSI. www.handicap.dk

KL, Kommunernes Landsforening, www.kl.dk

Klagenævnet, Klagenævnet for den vidtgående specialundervisning er en uafhængig klagemyndighed, der træffer afgørelse i klager over kommunens tilbud om specialundervisning, www.klagenævnet.dk.

LUMA, Landsforeningen, der arbejder for udviklingshæmmede med autisme, www.lumaweb.dk

Samrådet, Samrådet af Specialskoler for Børn med Autisme. Samrådet udbyder træningskurser for fagfolk, arrangerer Skive-konferencen og er med til at planlægge, gennemføre og finansiere samarbejdsprojekter på området, www.samraadet.org

Socialstyrelsen, styrelsen leverer social viden til gavn for områderne børn, ældre, handicap og socialt udsatte. VISO er en del af Socialstyrelsen. Socialstyrelsen hører under Social- og Integrationsministeriet, www.servicestyrelsen.dk

Skolestyrelsen, Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Grundskolen, tidligere: SEKU, herunder er Klagenævnet for den vidtgående specialundervisning placeret. Skolestyrelsen hører under Ministeriet for Børn og Undervisning, www.skolestyrelsen.dk

Programmer etc. under ministerier

BPA, Borgerstyret Personlig Assistance ordning; med baggrund i BPA kan personer med handicap selv ansætte personer, som kan give praktisk og personlig hjælp i hverdagen; erstatter tidligere hjælpeordning.

SPV, Strategisk Program for Velfærdsforskning. Herunder indgår blandt andet forskning vedrørende den vidtgående specialundervisning med deltagelse af DPU og AKF.

Litteratur

NAP, National Autisme Plan

En vugge-til-grav plan over Best Practices (bedste udøvelse) på området.

Rapporter kan købes eller downloades via: www.autismeportalen.dk